

УДОСКОНАЛЕННЯ НАДАННЯ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ (ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ СОЦІОЛОГІЧНОГО ОПИТУВАННЯ НАСЕЛЕННЯ)

IMPROVEMENT PROVISION OF PUBLIC SERVICES (PUBLIC OPINION POLL OF THE POPULATION)

Лебеза Є.О.,

к.ю.н., доцент,

доцент кафедри адміністративного права, процесу
та адміністративної діяльності

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

Наукова стаття присвячена соціологічному дослідженню надання публічних послуг в Україні. Зокрема, в проведенні опитування населення (2014–2016 рр.) взяло участь 450 осіб. Визначено шляхи оптимізації діяльності органів публічної адміністрації щодо надання публічних послуг споживачам.

Ключові слова: адміністративний регламент, послуга, публічна послуга, стандарт, якість надання.

Научная статья посвящена социологическому исследованию предоставления публичных услуг в Украине. В частности, в проведении опроса населения (2014–2016 гг.) приняли участие 450 человек. Определены пути оптимизации деятельности органов публичной администрации касательно предоставления публичных услуг потребителям.

Ключевые слова: административный регламент, услуга, публичная услуга, стандарт, качество предоставления.

The scientific article is devoted to sociological research of public services in Ukraine. In particular, the survey population (2014–2016 years) was attended by 450 people. The ways of optimization of public administration to provide public services to consumers.

Quality public services – a set of characteristics of public services, determining its ability to meet the established or expected needs of the customer. Unfortunately, the system of public services in Ukraine is essential (even significant) deficiencies. First, the population does not have the necessary, accurate, and, in general, complete information on this process (procedure). Second, do not use all the possibilities for such services if needed (for example, all the possibilities of the Internet – to find the necessary information on the site to the online consultation and to resolve e-mail). Communication is the old methods, through personal contacts at the reception, at least for a telephone consultation, the Internet. Hence the large number of comments on the public stage, the time, rudeness and disrespect. Not role played by the problem of burdensome bureaucratic procedure of obtaining public services, soliciting information from citizens and other documents. In this area will significantly improve the quality of public services this kind of as electronic document – this is, above all, save time getting services, thereby avoiding unnecessary bureaucracy and solve the problem of material costs, both the average citizen and the state. Meanwhile, those respondents who during the year received public services remain dissatisfied with the quality of the process and try to solve their problems, not only legal means, but also with the assistance of additional options – from links to bribes.

Key words: administrative regulations, service, public service, standard, quality of provision.

Розбудова Європейської демократичної України не повинна базуватися тільки на обговоренні проблем, а вимагає внесення радикальних змін у правове поле, де пріоритетом повинна стати людина, її права та свободи тощо.

Прийняття Закону України «Про публічні послуги» має сприяти становленню, впорядкуванню та подальшому розвитку системи надання публічних послуг на чітко визначених правових засадах, дасть змогу задовольнити потреби громадян-споживачів публічних послуг і забезпечить захист їх прав та інтересів, гарантованих як Конституцією України, так й іншими нормативно-правовими актами.

Адміністративна реформа, яка реалізується в Україні, передбачає підвищення ефективності публічного адміністрування. Зокрема, це стосується необхідності переорієнтації діяльності державних службовців органів державної влади та посадових осіб органів місцевого самоврядування на надання якісних публічних послуг споживачам. Надання різними органами влади публічних послуг фізичним чи юридичним особам – новий формат оцінки їхніх взаємовідносин.

Сучасний стан надання публічних послуг в Україні характеризується багатьма недоліками та проблемами, незважаючи на те, що держава повинна гарантувати кожному споживачеві право на неупереджене та справедливе вирішення її справи протягом розумного строку.

Питання публічних послуг в Україні зараз потребують ґрунтовних наукових досліджень. Отже, важливим стає зворотний зв'язок – думки, реакції, оцінки громадян щодо сутності реформ та, особливо, їх результативності.

Так, завдяки науковим працям: В. Б. Авер'янова, К. К. Афанасьєва Ю. П. Битяка, І. В. Дроздова, В. М. Гарашука, І. П. Голосніченка, С. В. Ківалова, І. Б. Коліушка, Т. О. Коломоєць, А. Т. Комзюка, В. К. Колпакова, О. В. Кузьменко, Г. М. Писаренко, Р. С. Мельника, В. П. Тимошука та інших вчених-адміністративістів, досліджено ряд особливостей діяльності органів публічної влади з надання публічних послуг. Але у наукових дослідженнях питання надання публічних послуг органами влади майже не вивчалися.

Метою статті є виявлення точки зору громадян щодо деяких аспектів якості надання публічних послуг в Україні.

Для вирішення поставленої мети автором поставленні наступні завдання: визначити основні критерії якості надання публічних послуг з точки зору населення; узагальнити думки громадян щодо заходів покращення якості надання публічних послуг.

Вивчення думки громадян щодо вказаної проблематики проводилося методом анкетування з використанням не випадкового (неймовірнісного) методу відбору респондентів (на прикладі м. Дніпропетровськ та м. Запоріжжя) – доступна вибірка населення від 18 років. Усього було опитано 450 респондентів, з них: 63,0% респондентів, які проживають у м. Дніпропетровськ (284); 37,0% респондентів, які проживають у м. Запоріжжя (166).

Щодо рівня поінформованості громадян стосовно надання населенню публічних послуг, то більше половини респондентів – 58,2% вважають, що вони є обізнаними про це лише у тому контексті, який стосується їх особисто. До цієї цифри додається ще майже чверть опитаних – 23,1%, які дуже мало знають про цю галузь, і 5,1% – тих,

хто нічого не знає про систему надання публічних послуг. Так, кількість громадян, які мають у своєму розпорядженні досить поверхневу інформацію (або взагалі її не мають) складає 86,4%.

Серед найбільш доступних для громадян органів на першому місці є органи місцевого самоврядування – райвиконкоми – про цей факт свідчать як загальні дані (37,6%), так і сумарна кількість відповідей за індикаторами шкали «доступний» і «скоріше доступний» (72,5%). На другому місці із загальним показником у 27,7% та сумарним – у 64,1% – міська рада; на третьому – обласна рада – 20,9% (загальний показник) і 41,1% (сумарний показник); на останньому, четвертому, місці – облдержадміністрація – 13,8% (загальний показник) і 22,2% (сумарний показник). Таким чином, спостерігається наступна тенденція – чим нижче ієрархічний рівень органу влади (у нашому випадку – райвиконком), тим він є більш доступним для громадян. Відповідно, чим вище ієрархічний статус органу влади (у нашому випадку – облдержадміністрація), тим нижче його рівень доступності для пересічних громадян.

Щодо поінформованості способами надання публічних послуг органами влади громадяни відповіли наступним чином: особистий прийом громадян – 82,4%; письмове звернення (рекомендаційним листом) – 50,4%; «Єдине вікно» надання послуги – 40%; дистанційний спосіб (наприклад, подання документів уповноваженою особою) – 28,7%. Так, на думку опитаних, виглядає четвірка головних способів надання публічних послуг. Найменша кількість опитаних обирала такий варіанти відповідей, як електронна пошта – 27,3%, он-лайн через офіційний веб-сайт органу влади – 26%; виїзний прийом громадян – 13,8%.

Найбільш поінформованими щодо можливих форм консультування органами влади громадяни виявилися відносно безпосереднього спілкування на прийомі – 88,2%, телефонна довідкова служба – 50,4%, електронна пошта для запитів громадян – 43,8%, наявності громадської приймальні – 41,6%. Так, на думку опитаних, виглядає четвірка головних форм консультування. Найменша кількість опитаних обирала такий маркер, як постійно діючий консультативний кабінет – 17,3% та інформаційні термінали у приміщенні органу влади – 25,8%. Зазначимо, що новітні інформаційні канали – електронна пошта і он-лайн консультування на веб-сайті органу влади обиралися респондентами не так часто і лише віковими групами 18–25 років, 26–35 років і 36–45 років. Такий канал надання інформації, як ЗМІ вже не відіграє суттєвої ролі у процесі поінформовування населення – на цей маркер вказала лише третина опитаних.

З попереднім запитанням логічно пов'язана інформація щодо оцінки діяльності органів влади у питанні інформовування населення про надання публічних послуг: 55,3% опитаних відмітили, що органи влади надають населенню часткову інформацію стосовно надання публічних послуг і тільки трішки більше, ніж десята частина опитаних (13,6%) вважає, що органи влади всебічно інформують населення.

Вивчення джерел отримання інформації про порядок надання публічних послуг дозволяє зауважити, що пріоритетною у цьому напрямку є нормативно-правова база – 44,7% (але це, насамперед, може бути пов'язано з високим рівнем освіти опитаних, адже критерій «освіта» у демографічному блоку не брався до уваги і навряд чи респонденти із середнім і, навіть, середньо-спеціальним рівнем освіти добре розуміються на знанні чинного законодавства). На другому місці знову особистісні контакти у вигляді бесіди – 34,2%, на третьому (31,3%) – наочна інформація на відповідних стендах у відповідних органах. Також, як виявилось, ресурси мережі Інтернет – веб-сайти та Інтернет-форуми не досить добре використовуються – так вважають відповідно 22,9% і 20,4% опитаних. Місце

роздаткових інформаційних матеріалів у відповідях на це запитання є ще нижчим – 12%. ЗМІ становить 19,1%, а такий інформаційний канал, як спілкування з друзями, знайомими є не досить затребуваним – 18,7%, але це виявляється позитивним моментом, оскільки не завжди знайомі мають достовірну інформацію (вона, скоріш, базується на емоційних висловлюваннях й коментарях).

Щодо критеріїв якості надання публічної послуги, то в опитувальному документі було вказано усі можливі варіанти, а відповіді респондентів дали можливість розставити їх за ступенем пріоритетності. Так, на перше місце опитані виводять критерій результативності послуги – 44%, на друге місце – критерій швидкості, оперативності та своєчасності послуги – 32,9%, на третє – критерій простоти (30,9%). Саме так виглядає «перша трійка» аспектів, які мають пріоритет у пересічних громадян-споживачів послуг. Далі рейтинг продовжують критерії доступності – 24%; зручності (всі або більшість послуг можна отримати в одному місці) – 23,1%; мінімальної (справедливої) вартості послуги – 20,7%; відкритості – 16%; рівності – 9,6%. Дивним виявляється факт, що останнє місце посідає критерій рівності – такими поглядами респонденти залишають за державними службовцями право нерівномірно ставитися до різних категорій населення.

Перелік основних недоліків системи надання публічних послуг виявився достатньо розгорнутим. І головною проблемою опитані вважають перекладення обов'язків зі збирання довідок та інших документів на громадян – таку думку висловили більше половини респондентів – 44,7%. Продовжують перелік – ставлення до громадян як до прохачів, неповага до них – 34,2%; обтяжливий бюрократичний порядок отримання публічних послуг – 32,9%; вимагання від громадян довідок та інших документів, подання яких не передбачено законодавством – 31,3%; необґрунтовано тривалий чи взагалі невизначений строк надання окремих послуг – 27,7%; необґрунтована вимога до громадян отримувати супутні платні послуги – 25,8%; невинуватий поділ (подрібнення) однієї послуги на декілька платних послуг та неналежна професійна підготовка посадових осіб, які надають послуги, особливо це стосується психологічних аспектів спілкування з громадянами – 23,1%. Це всім головним претензіям громадян до системи надання публічних послуг. Звертають також увагу і на недосконалість чинного законодавства, яке не тільки ускладнює контроль над системою, а й неналежним чином регулює процедуру надання послуг. Не досить позитивну оцінку отримала необхідність звернення громадян до декількох органів для вирішення питань. Зазначимо, що були і такі респонденти, які вказували на територіальну «розпорошеність» різних владних органів та їх підрозділів, що створює додаткові труднощі у пошуках потрібної структури та необґрунтованість впровадження нових видів послуг.

Щодо видів зворотного зв'язку, які потрібно застосовувати органам влади для покращення якості надання публічних послуг, то найбільшу кількість відповідей набрала наявність книги скарг та пропозицій, яка має бути розміщена у доступному для відвідувачів місці 44,7% респондентів (як і в радянські часи), майже поряд став критерій можливості зворотного зв'язку між органами влади та громадянами, зокрема йшлося про використання «гарячої» телефонної лінії – 44%, а 25,8% опитаних вважають, що, у разі потреби, громадяни можуть звернутися до громадської приймальні як органу, що забезпечить зворотний зв'язок. Роль сучасних інформаційних каналів у налагодженні зворотного зв'язку, як і роль ЗМІ, є невеликою (майже 22%), але все ж таки потребує уваги.

Серед заходів покращення якості надання публічних послуг населенню суттєве місце займає такий аспект, як зменшення кількості документів, потрібних для отримання послуги – 80,4% респондентів звертають для уваги на

необхідність вирішення саме цієї проблеми, оскільки система надання послуг у нашій державі, особливо у частині оформлення будь-якої документації, характеризується зайвою бюрократизацією. У цьому контексті велику роль відіграє і процес переходу на електронний документообіг та введення його у роботу органів влади за принципом «єдиного вікна» – майже половина опитаних (44%) звертають увагу на необхідність впровадження таких форм роботи. Акценти робляться і на введенні нових сучасних форм роботи через мережу Інтернет – 32,9%; підвищенні відповідальності державних службовців за неякісне надання послуг – 28,7%; удосконаленні технічності процесу надання послуг – 27,7%.

Про відповідальність представників виконавчих органів влади йшлося виключно з точки зору її дисциплінарного та адміністративного посилення. Отже, 55,3% опитаних зауважують, що представники органів влади мають нести дисциплінарну відповідальність; на 4,9% менше респондентів – 50,4% – виступають за посилення адміністративної відповідальності. Найменша кількість громадян – 27,7% вважають за необхідне посилювати заходи за допомогою кримінальної відповідальності.

Другий блок запитань був сформульований з метою виявлення думки про надання публічних послуг саме тих респондентів, які протягом року зверталися до різних структур. Так, найчастіше опитані намагалися вирішити житлово-комунальні питання – 23,1%; соціальні питання – 19,8%; питання земельних відносин – 17,3%; не змогли відповісти 19,3% респондентів.

З 63,9% опитаних, хто потребував вирішення питань, 17,3% – займалися реєстрацією, 14,9% – отриманням дозволів, 10,9% – отриманням ліцензії та іншими питаннями. На відкрите запитання щодо назви структур, які відвідували громадяни протягом року відповіли 49,6% опитаних. Лідерами за кількістю звернень виявляються підрозділи, підпорядковані Міністерству юстиції України (державні реєстратори, нотаріуси) – 2,8%; таку ж саме кількість відвідувачів було зафіксовано і у житлово-комунальних структурах. На другому місці за кількістю відвідувачів – міські ради і райвиконкоми – по 2,1%, на третьому – управління земельних ресурсів – 1,8%. Ті опитані, які зверталися за публічними послугами, але не вказали назву структури, можливо, не пам'ятають її, або, що є найбільш вірогідним, просто не хочуть чи побоюються її вказувати. Зазначимо, що деякі з респондентів вказували на такі структури, які не мають відношення до процесу надання публічних послуг, наприклад, міська лікарня, державні навчальні заклади тощо. Отже, тут спостерігається така проблема, як відсутність необхідної кількості інформації стосовно питання, які структури надають саме публічні послуги, а які надають просто послуги. Можна припустити, що такі відповіді на запитання дали ті респонденти, які відповідали, що вони абсолютно нічого не знають про надання населенню публічних послуг органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування. Зазначимо, що на початку анкети була зроблена інформаційна примітка, де вказувалося, що до публічних послуг не належить контрольна діяльність (проведення перевірки, ревізії, інспектування тощо), господарські, освітні та медичні послуги.

Частота звернень громадян до органів влади варіюється на рівні 2-4 разів – 34,9%, тобто разове відвідування органу влади ще не значить, що питання буде вирішено, скоріше за все вирішити проблеми можна лише шляхом довготривалого «ходіння» по інстанціях. Лише 18,7% змогли вирішити свої питання за однократне відвідування потрібної структури. 4,3% респондентів зазначили, що зверталися до потрібних структур 5-10 разів, але це ті респонденти, які вказали на декілька інстанцій.

Ті 63,9% респондентів, які зверталися протягом року до органів влади, дали оцінку деяким складовим робо-

ти представників виконавчих органів. Так, найбільший рівень задоволеності вони демонструють доступністю формулярів та бланків – 16,4%; компетентністю працівників – 14,2% і режимом роботи органу влади – 10,9%. Частково задоволені респонденти компетентністю працівників – 28,7%; загальним станом приміщення – 24%; інформативністю вивісок при вході до приміщення та наявністю інших вказівників – 21,3%; привітністю і доброзичливістю працівників – 20,9%. Незадоволені – умовами для доступу та пересування осіб з обмеженими фізичними можливостями (21,8%), облаштуванням місць для очікування та заповнення документів (21,8%), інформативністю вивісок при вході до приміщення та наявністю інших вказівників (21,6%) і зручністю оплати послуг (17,6%). Якщо оперувати даними з урахуванням суми індикаторів шкали «задоволений», «частково задоволений» та «частково незадоволений», «незадоволений», то тут лідерами високої оцінки виявляються такі альтернативи, як компетентність працівників – 42,9%, доступність формулярів та бланків – 36,2%, інформативність вивісок при вході до приміщення – 27,7%; лідерами негативної оцінки є умови для доступу та пересування осіб з обмеженими фізичними можливостями – 46,2%, зручності щодо оплати послуг – 29,8%; швидкості у наданні послуги – 22,9%; облаштування місць для очікування та заповнення документів – 22,2%.

Якість надання публічної послуги респонденти оцінюють не досить високо – 51,5% виявилися частково задоволеними з різних причин – стягувалися додаткові платежі (18,2%), вимагалось надання додаткових документів (17,3%), порушувалися строки надання послуги (16%). Лише трохи більше, ніж десята частка опитаних (11,8%), зазначили, що вони є цілком задоволеними, оскільки якісну послугу отримали вчасно.

Серед труднощів, з якими громадяни стикалися під час звернення по публічну послугу домінують такі – надто великі черги у органах влади – 36,2%; витрати часу – 32,7%; неінформованість щодо необхідного переліку документів – 22,7%; наявність великої кількості інстанцій, які необхідно обійти для отримання послуги, – 20,9%; незручні приміщення, в яких громадяни очікують на особистий прийом, – 22,0%; недоступний для зв'язку чи тривалий період протягом робочого часу не відповідав телефону для довідок та незручні графіки прийому громадян набрали однаково кількість – 20,7%. Це сім основних зауважень респондентів, які потребують вирішення з боку органів влади, як на державному, так і на місцевому рівнях.

З 61,6% отримувачів публічних послуг, 12,2% опитаних не потребували додаткових ресурсів і додаткових дій у вирішенні проблеми. Серед тих, хто був вимушений скористатися іншими можливостями для позитивного вирішення своєї справи, 27,1% – зазнали невиправданих додаткових фінансових витрат, 23,1% – задіяли впливові зв'язки, 22,7% респондентів стверджують, що вирішували питання за допомогою хабара, 20,4% – користувалися додатковою інформацією.

На запитання щодо можливих варіантів вирішення проблем, з якими громадяни стикалися при отриманні публічних послуг, 23,1% – користувалися впливовими зв'язками, 18,9% – скаржилися у вищестоящі органи, а 34% – вирішували проблеми за допомогою хабара (з них – 22,4% – у грошовому еквіваленті чи у вигляді подарунків, а 11,6% – у вигляді певних послуг). Ті 18,9% громадян, хто скаржився у вищестоящі органи, засвідчують, що не завжди скарги допомагають вирішити проблеми. Так, 9,3% опитаних зазначили, що їхня скарга була скоріше задоволена, у 2,1% – скаргу скоріше не задовольнили, а у 4,9% громадян скаргу не задовольнили зовсім. Лише 2,6% респондентів залишилися задоволеними.

Таким чином, усе зазначене дозволяє зробити наступний висновок. Якість публічних послуг – це сукупність характеристик публічної послуги, що визначають її здат-

ність задовольняти встановлені або очікувані потреби замовника. На превеликий жаль, у системі надання публічних послуг в Україні є суттєві (навіть, значні) недоліки. По-перше, населення не має необхідної, достовірної, і, взагалі, повної інформації про цей процес (процедуру). По-друге, не використовуються усі можливості для отримання послуг у разі такої необхідності (наприклад, усі можливості мережі Інтернет – від пошуку необхідної інформації на сайті до он-лайн консультування і отримання відповідей на електронну пошту). Спілкування ведеться старими методами, через особисті контакти на прийомі, рідше – за допомогою телефонного консультування, мережу Інтернет. Звідси впливає і велика кількість зауважень громадян на черги, витрати часу, грубість і неповагу. Не

останню роль відіграє і проблема обтяжливого бюрократичного порядку отримання публічних послуг, вимагання від громадян довідок та інших документів. У цьому напрямку суттєво покращить якість надання публічних послуг такий вид діяльності, як електронний документообіг. Це, насамперед, зекономить час отримання послуги, дозволить уникнути зайвої бюрократизації, а також вирішить проблему матеріальних затрат, як з боку пересічного громадянина, так і з боку держави. Поки ж ті опитані, які протягом року отримували публічні послуги, залишаються незадоволеними якістю даного процесу і намагаються вирішувати свої питання не тільки законними методами, а й із залученням «додаткових варіантів» – від зв'язків до хабарів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Проект Адміністративно-процедурного кодексу України від 18 липня 2008 року № 2789 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.rada.gov.ua/>
2. Кодекс адміністративного судочинства України : Закон України від 06 липня 2005 року // Офіційний вісник України. – 2005. – № 32. – Ст. 1918.
3. Про адміністративні послуги : Закон України від 06 вересня 2012 року № 5203-VI [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://rada.gov.ua/>
4. Лагода О. С. Адміністративна процедура : теорія і практика застосування : автореф. дис... на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук за спец. : 12.00.07 «адміністративне право і процес ; фінансове право ; інформаційне право» / О. С. Лагода. – Ірпінь, 2007. – 20 с.
5. Тимошук В. П. Процедура прийняття адміністративних актів : питання правового регулювання : Дис. ... канд. юрид. наук за спец. : 12.00.07 / В. П. Тимошук. – К., 2009. – 214 с.

УДК 342.56:349.22

КОРУПЦІЙНІ РИЗИКИ У СУДОВІЙ ВЛАДІ У ЗВ'ЯЗКУ З НАБРАННЯМ ЧИННОСТІ ЗАКОНОМ УКРАЇНИ «ПРО ДЕРЖАВНУ СЛУЖБУ»

CORRUPTION RISKS IN THE JUDICIARY, DUE TO THE ENACTMENT OF THE LAW UKRAINE „ON CIVIL SERVICE”

Логвиненко М.І.,
к.ю.н., доцент кафедри адміністративного, господарського права та фінансово-економічної безпеки
Навчально-науковий інститут права Сумського державного університету

Дігтяр А.О.,
студентка
Навчально-науковий інститут права Сумського державного університету

У статті досліджено корупційні ризики у судовій владі крізь призму правового статусу судді та помічника судді, у зв'язку з набранням чинності нового Закону України «Про державну службу». Виявлення корупційних ризиків є важливою передумовою превентивної діяльності компетентних органів держави. Правове регулювання будь-якої сфери службової діяльності повинно максимально створювати умови для подолання корупції та унеможливити її існування.

Ключові слова: корупція, корупційний ризик, державна служба, публічна служба, державний службовець, суддя, помічник судді.

В статье исследованы коррупционные риски в судебной власти через призму правового статуса судьи и помощника судьи, в связи с вступлением в силу нового Закона Украины «О государственной службе». Выявление коррупционных рисков является важной предпосылкой превентивной деятельности компетентных органов государства. Правовое регулирование любой сферы служебной деятельности должно максимально создавать условия для преодоления коррупции и исключать ее существование.

Ключевые слова: коррупция, коррупционный риск, государственная служба, публичная служба, государственный служащий, судья, помощник судьи.

The article examines the risks of corruption in the judiciary in the light of the legal status of judges and assistant referee, in connection with the entry into force of the new Law of Ukraine «On civil service». Identification of corruption risks is an important prerequisite for preventive activities of the competent bodies of the state. Legal regulation of any field service activity should as much as possible to create the conditions to overcome the corruption and to exclude its existence.

One of the main directions in the field of corruption prevention is to identify corruption risks that may arise in the professional activity of judges or other court employees, and eliminate conditions and their causes. Corruption risk being the first prerequisite of corruption, and its main characteristic is that it is a reflection of the imperfect legal regulation of relations arising in the implementation of state and official duties of civil servants. Most often it is legal gaps contribute to the fact that the risk of corruption. In turn, to the risks of corruption in the judiciary associated with professional official activities, must include the likelihood of corruption offenses or acts of corruption that may be due to: failure to observe obligations and prohibitions and restrictions established by law for the position judges, assistant judges; implementation authority in the exercise of professional activity of the judge or other officer of the court.

Key words: corruption, corruption risk, civil service, public service, civil servant, judge, assistant judge.